

[Hans Schmidt.]

ikke har virket efter sin hensigt, i hvert fald ikke fuldt ud. Den højtærede udenrigsminister nævnte i sin redegørelse forholdet mellem Frankrig og England, der i spørgsmålet om told, Commonwealth, om landbrugsstilling og om arten af de fremtidige europæiske institutioner umuliggjorde videre forhandling. Der er imidlertid nu forlydender, ganske vist kun forlydender, i pressen fremme om, at statschef de Gaulle i forbindelse med det forslag, som Englands minister, lord Heath, fremsatte i fællesorganisationen over for forbundskansler Adenauer, skal have erklæret sig villig til at indrømme England vilkår, der tager rimeligt hensyn til Storbritanniens særlige vanskeligheder, når dette land i princippet accepterede fællesmarkedet.

Et andet forlydende, som har relation til betænkkelighederne vedrørende de fremtidige europæiske institutioner, går ud på, at Frankrigs statschef ligeledes over for forbundskansleren under dennes formidling mellem Frankrig og England for kort tid siden i princippet skal have accepteret det parlamentariske demokrati som Europas fremtidige organisationsform. Hvis disse forlydender taler sandt, og det må man håbe de gør, vil et væsentligt fremskridt i bestræbelserne for en sammenslutning af de seks og de syv være nået.

På forlydender kan man selvsagt ikke bygge og foretage politiske handlinger, men der er på den anden side intet, der tyder på, at et frihandelsområde af den art vil være opnåeligt, som England og minister Erhardt søgte at få oprettet. Fællesmarkedet synes trods alt at genvinde sin dynamik, og dér er det, spørgsmålet melder sig, om EFTA nu ikke faktisk har udspillet sin rolle. Jeg stiller det spørgsmål også ud fra den anskuelse, at det bedst mulige resultat i brobygningssarbejdet nu efter min mening snarest kan opnås inden for fællesmarkedet. Det ville så sige, at Danmark ved at gå ind i fællesmarkedet på eftertrykkelig måde ville styrke de bestræbelser, som f. eks. også udfoldes af Holland, og som søger at bane vej for Storbritannien og at give Europa en organisationsform, som også de små stater og nationer kan være tjent med. Jeg tror ikke, det tjener noget formål at undlade det, og udviklingen synes at have nået det

punkt, hvor skridtet må kunne tages i forståelse med England. Jeg tror, vi står i et historisk øjeblik, hvor en god og nødvendig udvikling kan sættes i skred på denne måde, også for de medlemsstater af EFTA, om hvilke man i øjeblikket kan mene, at de ikke er i stand til at følge efter. Enten vil de på rette tid kunne følge efter, eller Europa vil have demonstreret en uformåenhed, og konsekvenserne er ikke til at bedømme.

Den højtærede udenrigsminister har også sagt, at det danske landbrugsproblem skal løses af Danmark selv og ikke overlades til andre. Jeg tvivler på, at det kan løses på anden måde. Det er vel rigtigt, at netop hvad landbrugsproblemet angår, er der i fællesmarkedet snævre egoistiske interesser, der står imod: Holland, Frankrig — og det tyske landbrug for den sags skyld vel også — er vel ikke ligefrem begejstrede for vor indtræden, men man må dog gå ud fra, at disse interesser vil vige for det høje mål, som ikke kan nås på anden måde. Men bortset herfra har Danmark netop i dette spørgsmål en formående forbundsfælle i minister Erhardt. Under sit officielle besøg her i København i maj 1958 og i sin udmærkede tale i den store sal på Børsen tilsagde ministeren at være det danske landbrug en god fortaler, når Danmark koncentrerede sig om dannelsen af det store frihandelsområde. Jeg mener at kunne sige, at ministeren har honoreret det givne tilsagn under alle forhold, også da det store frihandelsområde blev til det lille. Jeg tvivler ikke på, at regeringen i Bonn også vil honorere dette tilsagn, når Danmark af ovennævnte årsager udtaler ønske om optagelse i fællesmarkedet.

Med hensyn til det sidste vil jeg yderligere tilføje, at jeg aldrig har kunnet godtage den opfattelse, at der i maj 1958 ikke kunne være opnået kvalificeret flertal i det høje ting for en tilslutning til fællesmarkedet. Jeg har stillet mig selv og andre det spørgsmål, hvilken beslutning det høje ting ville have taget, hvis minister Erhardt ud fra sin redegørelse for den europæiske situation havde draget den konklusion, at det mest rigtige ville være, at Danmark tilsluttede sig fællesmarkedet, havde tilføjet det samme tilsagn, hvad landbruget angår, og suppleret det op med andre garantier, som det ville